

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălămate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Sibiu, 10/22 Octombrie, 1884.

Un sentiment de mândrie națională ne cuprinde de câte ori ni se dă ocaziune de a ne ocupa cu reuniunile noastre culturale. Ele sunt puține la număr, și modeste în mersul lor spre progress, însă mersul lor este sigur, și cu timpul vom ajunge să vedem și un avânt mai puternic cu siguranța de astăzi.

Fala noastră națională nimica nu perde din valoarea ei prin constatarea mersului încet. Causa la această fasă a lucrului poate fi dublă: ea se poate atribui mașterelor împregiurări actuale, însă se poate reduce și la deplorabila stare de discordie, în care ne aflăm noi românii din Austro-Ungaria.

Ambele însă se vor delătura cu timpul, și ele se vor delătura prin conlucrarea noastră a băiaților chemați a informa opiniunea publică, se înțelege nu noi dela noi, ci scoțînd din bogăția adunată de bătrînii nostri și împărțind și luminând sub conducerea și iniațiunile bătrînilor nostri. Astfel băiații în mâinile bătrînilor conșciențioși pot deveni oameni folositori poporului român. Și deocamdată presa română și-a angajat oameni tineri în luptă.

Reuniunile noastre de cultură în timpul din urmă au început a se apropia tot mai mult de scopul intenționat la întemeierea lor. La timpul seu am raportat îndetaliu despre activitatea Asociațiunei Transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, și am accentuat cu multă satisfacțiune mersul ei sub neobosita conducere a actualului comitet central. Am avut ocaziune a vorbi despre proiectatul institut pentru creșterea fetițelor, și promitem, că vom mai avea ocaziune detaliu de binevenită de a mai vorbi în această cestiune.

Reuniunea femeilor române din Sibiu încă ne-a dat multe momente de mulțămire națională. Am fost multă vreme foarte de aproape inițiați în afacerile acestei reuniuni, și cunoaștem întreagă organizarea ei. Pusă pe basă solidă, înzestrată cu comitet zelos și doritoriu de a atinge cât mai curînd scopul pentru care s'a înființat, reuniunea femeilor române din Sibiu în scurtul timp de trei ani după înființarea ei, a instituit la anul 1883 scoala română de fete în Sibiu.

Prin propria intuițiune și conlucrare am observat până acuma deopotrivă cu alții cursul acestei scoale și am simțit o bucurie nouă până acuma necunoscută. Am vădit adevărul fetele noastre desvoltându-se în scoală românească sub conducere conșciențioasă și românească, am vădit ce poate face o scoală bună, scurt ne-am vădit visul cu ochii.

Spre a câștiga resurse pe seama acestei scoale, reuniunea femeilor române din Sibiu a întreprins o sortitură.

Cu cinci luni înainte de aceasta, adică la 10/22 Maiu, reuniunea a emis către publicul român un apel, în care indigînd scopul urmărit, apelează la bunăvoința și patriotismul românilor și la marinositatea neromânilor.

Intemplantarea poate a adus cu sine ca la apelul dela 10/22 Maiu la 10/22 Octombrie să urmeze o serie de fapte mărețe.

În sîrăcia noastră proverbială ne va servi spre mare bucurie constatarea, că la sortitura întreprinsă de reuniunea femeilor române din Sibiu, au încurs obiecte în valoare de preste 3000 fl., și că iscusința țărancei române rivalizează cu arta însușită de damele noastre.

Diariul nostru a publicat obiectele încurse pentru această sortitură, la locul acesta reproducem următoarele informațiuni autentice, ce ni-au venit dela presidenta reuniunii femeilor române din Sibiu.

„În urma apelului din 10/22 Maiu a. c. au încurs mai din toate părțile locuite de români preste 1200 de obiecte aale, cele mai multe lucru de mîna țărănesc de toată frumseța.

„Sunt foarte multe și lucruri de salon, manufacturi ale damelor noastre, apoi obiecte cumpărate, de aur, argint, sticlă și altfel de metal.

„Din partea Reuniunii s'a cumpărat drept câștig principal două girandoluri de argint (china) câte cu 7 brațe, în valoare de 200 fl.

„Din toate obiectele s'au compus 1000 de câștiguri dintre cari o mulțime sunt de valoare dela 5—20 fl. sunt și dela 20—40 fl. dar nici unul sub 50 cr.

„Toate obiectele împreună sunt prețuite prin esperți preste 3000 fl.

„Obiectele cari vor cădea pre sorturile nevîndute, apoi cele ce nu se vor ridica în timpul prescrist, se vor vinde la licitațiune publică în favorul fondului.

„De și este us ca la loteriile cu scop filantropic să se emită sorturi în valoare nominală de cel puțin zece ori mai mare de cât valoarea premiilor, reuniunea noastră fiind cont de publicul nostru angajat la dese și tot felul de contribuiri, va emite pentru 1000 de câștiguri numai 12000 de sorturi a 50 cr. în valoare nominală de 6000 fl., va se dăcă nici de două ori cât e valoarea obiectelor, din cari tot pe 12 numeri cade un câștig.

„Tragerea la sorți va fi la 25 Novembre a. c. din întemplantare chiar pe timpul congresului, care precum se afirmă se va deschide la 23 Novembre.

„Ca publicul să fie informat despre valoarea și frumseța câștigurilor, la timpul seu se va arangia o exposițiune la un loc potrivit, carea va fi deschisă 8—10 zile.

„Pentru evitarea ori cărei bănueli din partea proprietarilor sorturilor, tragerea la sorți se va efectua cu toată publicitatea și controla posibilă. Anume:

„Se va compune un catalog despre toate câștigurile cu numeri curenți.

„În acest catalog se va descrie fie-care obiect și se va prevedea cu numărul din catalog.

„Catalogul va servi de basa câștigurilor, și spre acest scop se va legaliza prin notariul public.

„În acest catalog se vor induce obiectele astfel, ca pe fîă care sută se cadă de o potrivă obiecte din toate categoriile.

„În ziua premergătoare tragerei la sorți se vor tăia numerii în prezența unui notariu public și așezat fie-care în câte un mic cilindru de lemn, se vor pune tot câte 1000 într'un săculeț, care se va prevedea cu sigilul reuniunii și al notariului public.

„În ziua tragerei la sorți se va trage din fie-care mie câte 83 numeri, total 996, ear din toate împreună 4 numeri, preste tot 1000 câștiguri, cari apoi punîndu-se de nou în urnă, se vor trage pe rînd și se vor introduce în catalog cu începere dela Nr. 1 în ordinea în care se vor trage.

„Numărul care se va trage întâiu., va câștiga obiectul 1. din catalog și mai departe.

„Tragerea la sorți încă se va efectua sub controla unui notariu public.

„Catalogul se va tipări dinpreună cu numerii trași la sorți și se va distribuî pe la colectanți, ca fie cine se se poată orienta acasă despre câștigul seu.

„Banii încuși din sorturile vîndute, pecum și sorturile nevîndute vor avea să se expedieze la adresa reuniunii astfel, ca cel mult până la 23 Novembre se ajungă la biroul comitetului.

„Obiectele neredicate în 30 de zile dela ziua tragerei la sorți rămîn în favoarea fondului.

Din dieta Ungariei.

În cele următoare reproducem după „Vîtorul” proiectele de răspuns la mesagiul de tron prezentate în dieta Ungariei.

Proiectul casei de sus.

Proiectul de adresa al casei de sus, ca răspuns la mesagiul regesc nu conține ceva special. El este mai mult

FOIȚA.

Amintiri din viața dela gimnasiu.

(Începere).

O bogată desdaunare pentru secăturile necurate ce le întimpinam între cei patru păreți ai scoalei dela niște secui neciopliți, ni se oferia înouă tinerilor români în societatea de lectură română, care-și ținea întrunirile sale în scoala română gr. or., societatea era bine organizată și avea o bibliotecă relativ respectabilă, înzestrată cu multe și folositoare cărți românești. Cine avea interes și zel de cetit — și trebuie să o spun că toți tinerii români din scoalele superioare aveau deosebit interes către lectură română — acela putea să afle distracțiune suficientă în biblioteca română. Dar tinerimea nu se ocupa numai simplu cu cetirea de cărți, ci mulți dintre tineri se deprindeau în exercițiul limbei române pregătindu-se cu încercări modeste pentru ședințele publice ale societății. Aci se ceteau operatele și se supunea la critica celorlalți colegi respective membri. Câte odată temperamentele mai aprinse dedeau ansă la câte un conflict de vorbe, care dedea societății o fisiognomiă iritată. Din necorecție însă mânia omului tîrî este ușor de împăcat și așa tinerii earăși și dedeau în scurtă vreme

măna de înfrățire. În ședința următoare nici urmă nu mai vedeai din mânia ședinței trecute.

Temele ce se pregăteau pentru ședință erau din cele mai variate, unele poetice, cele mai multe prosaice. A fost o fericire, că potopul cel mare de poezii ce se vărsa ca în zilele lui Noe din gimnasiile dela Blăș, Oradea mare și Beinși preste toată țeara, nu a tras în valurile sale și pe studenții români din Orăștie. Faceau și unii studenți din Orăștie poezii, însă acelea nu au vădit tipariul nici odată și așa respectivii au scăpat de problematică perspectivă ce aștepta pe legionul de poeți transilvăneni și ungureni, de a susține o probă puțin măgulitoare față cu Barbu lăutariul. Dl Tit Maiorescu a făcut *tabula rasa* cu cele mai multe produse poetice ale tinerimei române transilvănene și ungurene de pe acele vremi.

Lucrările prosaice erau mai acomodare pentru craniul puțin poetic al Românului din Transilvania și asemenea lucrări erau cele mai dese în ședințele societății.

Nu este nici cu scop nici de folos a cualifica valoarea acestor lucrări. Ele erau simple exerciții de limbă și nici n'avam pretenția de a trece în lume ca lucruri vrednice de munca tiparului.

Ocupațiunile noastre limbistice erau un spine în ochii profesorilor dela gimnasiu. Acestia nu vedeau bucuros asemenea încercări naționale literare din partea tinerilor români și de câte ori se întem-

pla, ca cutare tîrî român să fie pedepsit pentru vre-o faptă sau neglijență, puteau fi incredințați că aspra pedeapsă era dictată și cu privire la păcatul tinerimei de a avî societate română de lectură. Maghiarilor nu le convin asemenea curente naționale literare, pentru că: se tem, că maghiarizarea se periclitează și apoi unica misiune a lor în Europa e a maghiariza succesive toate elementele dimpregiurului lor.

Societatea noastră însă nu se prea temea de amerințările profesorilor maghiari, cari sub diferite preteste se încercau se o spargă.

Ea primea mereu impulse puternice și succurs considerabil dela inteligența română, care arăta un viu interes către tinerime. Pe atunci era și o cunună frumoasă de domnișoare române, care venia cu deosebită plăcere la petrecerile ce le arangia tinerimea din când în când. Intradevăr era o plăcere pe atunci a fi student în Orăștie. În serile de producțiune ale societății de lectură, scoala română abia putea cuprinde mulțimea de oaspeți cari veniau să vadă sporiul tinerimei. — Mai era pe atunci o bunicică dosă din entusiasmul cel vechiu național și amortirea și letargia de aji nu-și proiectase încă umbrele lor posomorâte.

Acei ce au fost de atunci studenți se pot felicita că li-au ramas frumoase suveniri pentru viață. — Studentul român era un oaspe bine vădit în familiile române din Orăștie și această viață îl făcea

un răspuns obiectiv la toate punctele cuvântărei de tron. Vom atinge punctele mai esențiali.

Cu privire la reformarea casei de sus aflăm în proiect următoarele:

„Împreună cu Maiestatea Voastră simțim lipsa și însemnătatea potențată a reformării casei de sus.”

„La deslegarea acestei cestiuni coapte și în opinia publică a țării, — cu care legislațiunea ungară s'a ocupat și mai mult, — vom conlucra cu devoțiune deplină în direcțiunea de repeșite ori accentuată în adresele noastre ca pretensiunile îndreptățite ale bazei istorice, aducându-se în consonanță cu dezvoltarea vieții politice a națiunii, acest factor nepreterabil al legislațiunii maghiare, care-și are baza sa în constituțiunea și tradițiunile patriei noastre, autoritatea și efectul acestuia să capete baza solidă în opera de mare importanță a reformării.”

Atăta ăce proiectul despre reformarea casei de sus. Nici mai mult, nici mai puțin. Mulți sânt de părerea, că ar fi așteptat nescăi declarațiuni mai pozitive din partea magnailor în aceasta cestiune.

Proiectul, preste celelalte puncte ale mesagiului, cum sânt: procedura criminală, codicele privat, pensionarea am-ploiaților, organizarea lucrărilor publice, regularea Dunărei în partea de sus și la poarta de fier, dreptul de apă, poliția de câmp, judecătoria administrativă, reînnoirea articolelor de lege: XIX și XXV din 1878, și prolongirea duratei sesiunii parlamentare, — accentuând lipsa generală, trece preste fie-care în special, fără ceva comentariu deosebit, apoi continuă:

„Este opera înțelepciunii adănci de domnitoriu a Maiestății Voastre, este rezultatul îmbucurătoriu al direcți-unei urmate din partea factorilor, cari în conducerea afacerilor externe esercează influența constituțională, că între monarhie și imperiul german este relațiunea cea mai intimă, și că și cu celelalte state stăm în relațiunile cele mai bune. Dar când legislațiunea în est mod, fără teama complicațiunilor internaționali, poate să se apuce de lucru, care va avé influență asupra soartei generațiunilor, nu punem mai puțin pond pre apărarea păcei dintre rasele, confesiunile și clasele singuraticie ale țării, care în trecut a fost factorul dezvoltării spirituale, și material a patriei noastre, în venitoriu va rămâne condițiune nedispensabilă, ear intențiunile regimului Maiestății Voastre, motivate prin necesitate, cari cu delăturarea defectelor obveniente din abusarea de drepturile de mare preț, ar fi îndreptate spre apărarea și siguranța societății, vor afla spriginul nostru patriotic.”

După aceste proiectul se termină cu câte-va expresiuni omagiali.

III.

Proiectul partidei antisemite.

Proiectul acestei partide are o estensiune destul de mare, și lucru natural, că în partea cea mare atinge și se ocupă cu cestiunea jidovească. Reformarea casei de sus n'o ține oportuna, dar se va dimitte în discutarea ei. La cestiunea de echilibru în bugetul statului accentuă necesitatea unei legi, despre punerea sub dare a chărțărilor de stat, — firește din acel punct de vedere, că acestea în suma cea mai mare se afla în mâinile jidovilor. Acestea — ăce proiectul, ar fi un isvor bun de venit, care ar corăspunde și egalei îndreptățiri.

Cu privire la pactul dualist, ăce cam următoarele: alegătorii, așa și deputații țării sânt împărțiți în două partide mari, una parte mare voiește independența Ungariei pre baza legilor din 1848, voiește oaste separată și oficiu de externe independent, — cealaltă stă pe baza pactului

indiferent față cu dăscălirile necălite ale propagatorilor de lumină spirituală din colegiu.

Dar această stare favorabilă n'a ținut mult. O sumă de împregiurări au contribuit ca aceasta variată viață să dea loc unei monotonii, de care este cuprinsă Orăștia și astăzi. S'au cassat cursul filosofic sau clasele VII și VIII dela gimnasiu — din considerațiuni financiare și tinerii s'au dus în direcțiunile rosei. Maghiarismul a prins tot mai afunde rădăcini, și societatea ce întrunise în sinul seu atăta studenți învăpăiați de zelul de a se cualifica în limba maternă, a încetat — s'a desființat și tot ce a avut — biblioteca cu cărțile cele frumoase au trecut nu știu în ale cărui mâni. După principiul „*Res nullius cedit primo occupanti*” — vor fi ajuns și acelea în posesiunea celui ce au pus mai întâiu brânca pe ele.

Împreună cu ceilalți colegi mi-am luat și eu ăiua bună dela Orăștie și până la festivitățile din vara trecută nu am mai avut fericirea de a o vedea. Eară astă vară mi se dete ocasiunea să ved locurile odinioară atât de frecventate. Dacă nu me aflam în sgomotul festivităților, m'ar fi cuprins o mahnire adăncă, pentru că aceea ce am căutat n'am aflat. — Vremea a mistuit tot și astăzi am remas numai cu o amintire prețioasă dintr'un timp trecut și fericit,

din 1867; dar ambele partide sânt de convingerea, că numai una bancă independentă ungară și ăteritoriul vama separat poate asigura înflorirea materială a țării.

Ajungând la cestiunea jidovească, continua:

„Maiestatea Voastră, Doamne și Rege al nostru! Legislațiunea din 1867, în însufleșirea sa pentru restituirea constituțiunii, uitând înțelepciunea tradițiunilor milenare, a făcut un paș desăstruos atunci, când a emancipat pre jidovi necondiționat. Nemulțămirea (háládatlanság) fără capăt contra națiunii maghiare marimoase și agitațiunea neanimoasă a rasei jidovești, care prin emancipare s'a întărit tot mai tare, a causat frecările, de cari face amintire prea înaltul mesagiu.”

După aceste accentuă, că proprietățile mici au să se conserveze pentru creștini; poporul, nu trebuie să-l lase legislațiunea, ca să ajungă la seapă de lemn, cum a ajuns clasa proprietarilor de mijloc; Ungaria nu trebuie lăsată, ca să ajungă soarta Galiei și a Bucovinei.

Trecând preste aceste ăce:

„Maiestatea Voastră, Doamne și Rege al nostru! Nu mai acolo sânt date recerînțele de lipsă spre înflorirea țării, unde principiile egalei îndreptățiri esist nu numai pre hârtie, ci și în pracsă. (Așa este. Prea adevărat. Red.) Unde unele clase improductive, ba elemente striene, se sporesc în proporțiuni abnormali, ear celelalte clase se apropia de perire: acolo stările morboase nu pot lipsi, acolo relele interne de stat și sociali nu pot rămâne.”

Apoi continuă: jidovimea se înmulțește spre daun'a popoarelor creștine; jidovimea este organizată sub masca religiunii și a confesiunii; consorțiul alianței israelite este respândit preste lumea întreagă; față de acesta poporul nostru creștin, nare nici un mijloc de apărare proprie; jidovimea, precum în întreagă Europa, așa și la noi, a apucat în mână partea cea mai considerabilă a capitalului mobil, și a conducerii acestuia, prin care a creat o stare, care ne face să ne aducem aminte despre dreptul pumnului al puternicilor din evul mediu întunecos; dacă statul nu aduce o lege, care să taie capul defectelor capitalului mobil, atunci împărțășind pre jidovi în favoruri nedrepte, denega de-adreptul de egala îndreptățire; scopul jidovilor nu este altul decât subminarea baselor societății creștinești, nimicirea materială și morală a popoarelor creștine, resturarea dinastiilor și a tronurilor creștinești.

După aceste urmează:

Maiestatea Voastră, Doamne și Rege al nostru! Să Ve servim în aceasta privință cu dovești? Acolo este exemplul Franciei, acolo este nihilismul, al cărei contingent până la 55 percente îl dau jidovii, acolo este democrația socială din Germania al cărei element nutritoriu este agitațiunea și banii jidovești. Apostolii cei mai fideli ai anarhismului înspăimântătoriu de astăzi asemenea sânt jidovii. Jidovimea dela început a fost un element putreditoriu și descompunătoriu, aceste role astăzi, când își luase catenele de pre corp în situațiunea s'a de fapt privilegiată, o poate juca fără pedecă.”

„Oper'a lor de sobol, subminarea religiunii creștine a familiei și a moralității, o cunoaștem de mult; dar aglomerarea lor gigantică de bani, în venitoriu mai de aproape i va îmbărbăta spre atac direct.”

În partea finală, proiectul, conține cam următoarele, între cari si expresiuni omagiali; partida promite, că va presenta un proiect de lege în cestiunea Jidovească; dinasti'a domnitoare este punctul de cristalizare, pre lângă care se grupează poporul creștin al Uegariei, chemarea sublima a Maiestatei Sale, ca a regelui apostolic, în locul prim este, a-perarea creștinismului și a popoarelor sale creștine; de când a apus puterea semilunei, semitismul este inamicul cel de moarte al creștinismului și al popoarelor creștine; antisemitismului nu este alt ce-va, de cât așisderea în stare de a-perare propria a popoarelor creștine față cu semitismul, cu acest inamic de moarte al lor: în țările imperiului Sântului Stefan, nimic na avu și n'are influința mai bună, pentu consolidarea conviețuirii pacinice între confesiunile, rasele și clasele deosebite, de cât chiar antisemitismul.

Protocol

luat în conferența învățătorilor dela scoalele române greco-orientale din districtul S. Sebeșului, ținută în 26, 27, 28, și 29 August 1884 v.

(Urmare.)

Ședința I.

la 26 August începută la 10 oare a. m.

1. Murășan, vice-președintele rauniunei deschidând ședința, împărțășește conferenței, că ven. consistoriu archidieceșan prin hârtia sa Nr. 3934 ex 1884 Sc. l'a însărcinat pre dănsul cu ținerea de prelegeri din metodica cetirei și a scrierei, conform circulariului Vener. cons. Nr. 3567/1884. — Servește spre știință.

2. Prelectorul Murășan, prima sa prelegere o începe, arătând însemnătatea scrierei și a cetirei.

Arată; cum omenimea înzestrată cu minte, cu dar de invențiune a inventat unele semne, (când? nu se știe); pentru că cele ce le vorbește să le și scrie.

Egiptenii țin de inventator pre ăina Isis; Grecii pre zeul Hermes; Fenicienii pre Tauth; precând de altă parte începe a se dovedi, că scrierea sa inventat în India de poporul sanscrit.

Arată că aflarea scrierei de ađi a atârnat dela observarea: că limba stă din anumite părți diferite, propozițiuni, cuvinte, silabe și sunete elementari.

De aici apoi analizaarea limbei în sunetele ei elementari, și darea unui semn anumit aceluia.

Semnul vizibil, pentru sunetul auđibdl se numește literă, și completul literilor alfabet.

Ear înfășoșarea limbei cu ajutorul lor, scriere.

Arată cum la început omenimea a cugetat că sunetele elementari ar fi cuvintele. Și acestora a dat semne deosebite, cari semne și ađi încă le mai folosesc chinezii. (Ieroglfe). Chinezii culți folosesc până la 80,000, ear poporul de rënd până la 500 de semne.

Arată cum odată cu scrisul s'a ivit și cetitul, și nu mai înainte.

Arată ca cetitul e de trei feliiuri. a) cetitul mehanic, carele stă în cunoașterea literilor și împreunarea lor acurată în silabe, cuvinte și propozițiuni; b) cetitul logic, carele privesce și la înțelesul cugetelor esprese și c) cetitul frumos, când pronunțarea, accentuarea și pauzele trebuie să corespundă întru toate cugetelor esprese.

Arată că cetitul poate fi pentru distragere, petrecere de timp, ori adunare de cunoștințe folositoare.

Din aceste motive scrisul și cetitul a ocupat, ocupă și va ocupa totdeauna un loc din cele mai de frunte, între obiectele de învățământ din scoala poporală.

De aici silința pedagogilor, celor mai renumiți, de a afla modul, cum s'ar putea conduce copii, mai ușor și mai iute la scriere și cetire?

De aici multele metoduri, moduri de instruire, ale cetitului.

Arată metodele, prin cari a trecut cetitul până în ăiua de astăzi.

I. Metodul literisărei, a carui material se află depus în „Bucoavnă.” Procedura în instruire la acest metod. Arată cât de ne natural era, prin carele numai târđiu și arare ori se ajunge la cetit. (Pedagogii Bernard și Basedov 1787 cu litere din aluat.)

II. Metodul silabisărei, cu autorul seu Friderik Gedike. Procedura acestui metod.

III. Metodul fonetic, adeca a pronunța litera cu sunetul ei adevărat, a cărui autor e Stefani. El e cel dintăiu, carele a satorit cum se cuvine diferința între; sunet, literă și numele literiei. Și că numele să nu se spună, până când copii nu vor fi învins primele greutăți ale cetitului.

IV. Metodul scriptologiei.

Adecă modul de a învăța cetitul scriind. Cum scriptologia vine în combinare cu metodul fonetic.

Arată mai departe ca ordinarrea materiei de învățământ se poate face în trei forme:

- procesul analit — dela întreg la părți;
- procesul sintetic, dela părți la întreg și
- analitic-sintetic.

Ear forma învățământului e de 4 feliiuri a) Tipică, b) acromatică, c) erotematică și d) euristica; ear cea tipică are două forme a) antifăcătoare și antepunătoare. Arată când se întrebuințează una și căad alta. Și că la începători se întrebuințează mai mult forma antifăcătoare.

La aplicarea formei acesteia sunt a se observa următoarele reguli generali: a) Tot ce produce inv. să fie cât se poate de perfect și de frumos, pentru ce? b) Învățământul să atragă atențiunea elevilor asupra celor produse. c) Să grigească că tot începutul e greu, și că nepăsarea și negrimea cu încetul trec în dedare și d) că cele deprinse să nu se deie uitărei.

Arată tonul învățătorului.

Cum să fie față cu începătorii?

Cum față cu cei mai mari? Cu cei fricoși? Cu cei renitenți? etc.

Cum față cu vițiul, cu cele religioase etc.?

Prelegerea servește spre sciință.

Fiind timpul înaintat ședința se incheie la 12½ oare, anunțându-se ședința următoare pre 27 la 8 oare a. m.

Ședința II.

la 27 Aug. începută la 8 oare a. m.

Prelectorul Murășan continuând arată, că scriptologia, vine în combinare cu metodul fonetic, și că aceea pune fundament la două desterități; la scris și cetit.

Apoi cum instruirei proprie în scris și cetit trebuie să-i premeargă pregătirile intuitive.

După cele două dexterități, pregătirile încă sunt de două feluri a) pregătiri la scris și b) pregătiri la cetit.

Înainte de a trece la pregătiri, arată pre larg primirea elevilor în școală; purtarea învățătorului în oarele și zilele dintâi ale anului școlastic.

Apoi începe cu pregătirile pentru scris, cari au două scopuri: principal și secundar; arată cari sunt cele principale și cari cele secundare?

Observează că fie-care lecțiune să nu dureze mai mult de o jumătate de oră... Fiecare elev să aibă tăblița sa stilul seu etc.

Ca pregătiri pentru scris:

a) Orientarea în spațiu: în dreapta, în stânga, în mijloc, înainte, îndărăt; în sus, în jos; deasupra dedesupt. Toate acestea concepte le desvoaltă, cât se poate mai pre larg și practice.

Te poate apoi la șederea la scris, ținerea tăbliței și a stilului.

La ce învățătorul trebuie să fie cu mare atențiune și să arete fie-cărui... Scoaterea tăblițelor...

Apoi atrage atențiunea conf. asupra următoarelor observări gen.: că la toată întreprinderea, la tot locul, elevii sunt a se da să fie cu luare aminte, să nu grăbească, să stăruiască asupra lucrului, ce le sta înainte, și să lucreze mai bine puțin și cu promititudine, decât mult și superficial — *non multa sed multum*.

Apoi trece la: punct, lenii drepte, strâmbe, orizontali (drept cumpănitoare), verticale (drept cădătoare), pieșișe (costișe), paralele; unghiuri, arcuiri; cerc și oval.

Toate acestea le desvoaltă, cât se poate mai pre larg și în modul cel mai practic.

La 10 $\frac{1}{2}$ oare ședința se ridică pe un pătrariu de oară.

După redeschidere, prelectorele recontinuă, arătând combinările din linii drepte și strâmbe, ca părți ale literelor, din care învăț. treptat trebuie să treacă la literele mai ușoare, și așa în mod genetic, are a le face pre toate cu elevii, până atunci, până când sunt în stare a scrie ori ce literă, fără a întâmpina greutăți mari.

Trece apoi la pregătirile pentru cetit, cari au să se înceapă deodată cu pregătirile pentru scris, mergând paralel câte $\frac{1}{2}$ oare prelecțiunea.

Arată scopul material și formal al acestor pregătiri.

Arată că precum omul întâiu a cugetat apoi a vorbit, ear cele vorbite le a scris și apoi le-a cetit astfel și a se urma și cu școlariul; întâiu să-l faci să cugete, apoi să vorbească bine, curat și precis, și spre acest scop ne servește de mijloc în prima linie, învățământul intuitiv.

Trece apoi la dicere (proposițiune). Arată cum e a se aduce copii la facere de diceri. Observează că nu e cu cale a se defini dicerea. E de ajuns ca fiecare băiat să știe face diceri despre obiectele cunoscut, și până când nu știe face fiecare elev diceri, până atunci să nu meargă mai departe.

Timpul pentru acestea pregătiri nu se poate determina, se observează că „graba strică treaba.”

Trece apoi la părțile dicerei; la cuvinte. Arată cum sunt a se desvolta cuvintele din diceri; de aici cuvintele în silabe și silabele în sunete.

Acesta din urmă e pașul cel mai greu, dar și cel mai principal în pregătirile pentru cetit.

Arată procedura treptată și metodică ca ce serecere aci. De aici apoi sunetele rom. cari sunt vocali și consonante....

Observează că nu e de lipsă să se țină elevii aici, până vor scoate toate sunetele, ci e de ajuns să știe desface cuvintele în sunuri.

Față cu timpul cât să dureze preste tot pre-pătirile pentru scris și cetit, la tot casul trebuie să dureze 6 săptămâni.

Și dacă un învăț. acest fundament și l'a zidit bine, atunci în tot lucrul următoriu va simți atât el cât și elevii o ușurătate din cele mai mari.

Prelegere, servește spre știință.

Fiind timpul înaintat ședința se încheie la 12 jum. oare; anunțându-se ședința procsimă la 3 oare p. m. aceiași di.

Ședința III.

la 27 August 3 oare p. m.

4. Conform circulariului Ven. Cons. Nr. 3567 și a hârtiei acestuia Nr. 3934 ex 1884, presidentul în urma recomandării prelectorului, provoacă pre inv. Ioan Bucur a ținea o prelegere practică, privitoare la primirea începătorilor în școală.

Prelegerea reușind binișor, după unele adause rectificări și observări din partea învățătorilor E. Savu, Șoldea designați spre aceasta, precum și a inv. Roșu, David, Georgescu și a prelectorului, servește spre știință.

5. Presidentul provoacă pre învăț. Oancea, a desvolta băeților conceptele: în dreapta, în stânga și în mijloc.

Prelegerea, după unele observări a mai multor învățori, prelectorul s'a vădut necesitat a o desvolta încă odată: ceea ce a servit spre știință.

6. Se provoacă învățătorul Vlad a propune leniile: orizontali, perpendiculari și peșișe.

Prelegerea nesuccedând, prelectorul se vede necesitat a o propune încă odată; ceea ce a servit spre știință.

7. Se provoacă învăț. Beu a ținea o prelegere practică din pregătirile pentru cetit, anume; dicerea și părțile ei, adica cuvintele.

Prelegerea după unele observări, rectificări și adause din partea inv. Savu, Roșu, David și a prelectorului, servește spre știință.

Fiind timpul înaintat ședința se încheie la 6 oare p. m., anunțându-se procsimă pre 28 la 8 oare a. m.

(Va urma.)

Mulțămită publică.

Pentru sortitura arangiată de Renniunea femeilor române din Sibiiu au mai intrat următoarele obiecte:

Dna V. Ignat, 10 fl. v. a., dșoara Elena Perșinar, colectantă; 1 tăviță de lampă cu aplicațiune de creton; dșoara Zoe Zănescu, 1 ștergar brodat; dșoara Elena Dimitriu, 2 servete pentru poame; dșoara Melanie Perșinar, 1 sort italian brodat; dșoara Eugenia Perșinar, 1 placă de cămașe crosetată.

Pentru bunăvoința documentată față cu școala reunită comitetul le esprimă mulțămită pe calea aceasta.

Varietăți.

* (Postal.) Se deschide stațiune postală în comuna *Apanagyfalva*, comitatul Solnoc Doboca.

Condițiuni: contract de oficial și 100 fl. cauțiune. Venite anuale: salariu 120 fl., 40 fl. pașal de cancelarie și 300 fl. pașal de transport.

Suplicele sunt a se adresa în termen de trei săptămâni la direcțiunea postală din Sibiiu.

— În comuna *Kobátdemeterfalva*, comitatul Odorheiului cu prima Novembre începând se deschide oficiu postal, care va sta în comunicațiune de toată ziua cu oficiul de postă din Székely-Keresztur.

Va espeda epistole simple și recomandate, și asigurațiuni până la 200 fl.

Mersul:

Pleacă din Kobátdemeterfalva	8 oare dimineața.
Ajunge la Székely-Keresztur	9 „ 35 min.
Pleacă din Székely-Keresztur	1 „ 30 min.
Ajunge la Kobátdemeterfalva	3 „ 5 min.

* Dl Dr. Brânză, care se întoarce dintr'o escursiune făcută în sudul Franciei cu ocașiunea ivirei acolo a cholerei, se va duce la Turin spre a lua parte ca delegat al României la congresul internațional filocseric, ce se va deschide în acest oraș la 20 ale curente.

* (Administrativ.) La adunarea generală ordinară a reprezentanții comitatului Sibiiu, ce se va ține în 27 Octombrie 1884 la 9 oare înainte de ameași în sala dela hotelul „la împăratul roman,” se va esecuta următoarea ordine de di:

1. Publicarea de legi.
2. Budgetul comitatului pro 1885. Nr. 9761/1884.
3. Ordinațiunea ministrului r. u. de interne în cauza pensionării lui Nicolae Papp, fost pretor al scaunului Mercurea. Nr. 8101/1884.
4. Ordinațiunea ministrului r. u. de interne în cauza pensionării comisariului de poliție din Sebeș Joh. Schemel. Nr. 8636/1884.
5. Nota comitatului Torontal, cu care trimite o reprezentație adresată dietei pentru ștergerea sau modificării articolului de lege X. din anul 1883. Nr. 6898/1884.
6. Nota aceluiași comitat, cu care trimite o reprezentație adresată dietii pentru modificarea legilor despre organizarea comunelor și comitatelor. Nr. 9194/1884.
7. Propunerea lui Benedek Göndöcs, deputat dietal al orașului Gyula, pentru eternisarea deamă a memoriei estenței patriei de o mie de ani. Nr. 10952/1884.
8. Alegerea fiscalului comitatens. Nr. 12009/1884.
9. Întregirea comitetului administrativ în sensul §-ului 4 al art. de lege VI din anul 1876. Nr. 12008/1884.
10. Alegerea unui membru în comitatul permanent. Nr. 12007/1884.
11. Alegerea comisiei verificatoare în sensul §-lui 22 al art. de lege XLII din an. 1870. Nr. 12006/1884.
12. Alegerea președintelui comisiei pentru asentarea cailor. Nr. 12005/1884.
13. Stabilirea taxei de rescumperare dela concurența publică. Nr. 11748/1884.

14. Stabilirea aruncului pentru fondul comitatens de cură pro 1885. Nr. 11712/1884.

15. Propunerea vicecomitetului relativ la modul de plătire a pensiunilor restante ale lui Wilhelm Löw și Dumitru Măcelariu. Nr. 10850/1884.

16. Propunerea vicecomitetului pentru esarëndarea grădinei a fostului scaun Nochrichiu aflătoare în comuna Fofeldea. Nr. 11726/1884.

17. Propunerea vicecomitetului pentru esarëndarea cambiatului din Sebeș. Nr. 10831/1884.

18. Propunerea vicecomitetului pentru mărirea salariulu medicului cercual din Avrig. Nr. 11026/1884.

19. Propunerea vicecomitetului pentru ștergerea unei pretensiuni active de 65 fl. a fondului fostului scaun Nochrichiu la Martin Frölich din Nochrichiu. Nr. 11212/1884.

20. Propunerea vicecomitetului pentru remunerarea vicenotariului com. onorar și practicant Albert Dörr. Nr. 11804/1884.

21. Împăciuirea comunelor Alțina și Bendorf despre dreptul de pășunat. Nr. 10681/1884.

22. Conclusul comunei Reșinar pentru contragerea unui împrumut. Nr. 10890/1884.

23. Conclusul comunei Avrig pentru dotarea unui al doilea învățătoriu gr. or. și recurs în contra acestuia Nr. 11025/1884.

24. Conclusul comunei Săcel pentru prescrierea unui arunc comunal de 10 $\frac{1}{2}$ p. Nr. 11751/1884.

25. Conclusul comunei Aciliu relativ la strămutarea drumului de țeară; Turda-Sibiiu Brașov între kilometre 111 și 112. Nr. 11500/1884.

26. Statutul comunei Nochrichiu despre primirea streinilor în comună. Nr. 10862/1884.

27. Conclusul comunității din Rece în privința cumpării unei case și statorirea unui statut despre modalitatea primirii streinilor în comună. Nr. 12023/1884.

28. Conclusul comunității din Dobërca în privința ajutorului votat școlii confes. gr. orientale. Nr. 12023/1884.

29. Suplica cassariului pensionat Ferdinand Sander pentru mărirea pensiei. Nr. 11767/1884.

30. Rugarea lui Thomas Tellmann din Hosman și George Borză din Chirpăr pentru abscrierea concurenței lor publice. Nr. 10760 și 10761/1884.

31. Recursul lui Nicolae Pinciu și Ioan Vasile din Hosman contra conserierii concurenței publice pro 1885. Nr. 11748/1884.

32. Cererea lui Ilariu Muciu, fost pretor al cercului Seliștii, pentru rebonificarea unei sume spesate pentru clădirea drumurilor. Nr. 11841/84.

33. Conclusul comunei Fofeldea pentru mărirea salariilor oficialilor comunali. Nr. 7306/1884.

34. Budgetul întregit al comunei Bendorf. Numărul 11366/1884.

35. Socoatele despre fondurile sêracilor ale comunelor: Rice, Șina Săcâdate, Cârpeniș, Fofeldea, Sibiel, Rod, Sasahuz, Pănele de jos, Vale, Gârbova, Cîsnădie, Chirpăr, Bendorf, Apoldul românesc, Glimboaca, Șura-mare, Ludușul mare Cichindeal și Amnaș de pe anul 1883.

* (Temperatură.) Aerul în zilele de pe urmă a săptămânei trecute s'a recorit peste măsură ș'un vânt rece de eamnă amestecat cu ploaie a sbiciuit stradele Sibiiului. Munții Făgărașului sunt albi de zăpadă, ear sâmbătă sara a nins puțin chiar și în loc. Vine eamnă!..

* (Un isvor de petrol.) Dl inginer Cuou scrie jurnalului „Vonința Națională.” că la 18 Septembrie „Pensylvania” isvor de petrol din exploatarea dela Drăgășvelea (România) făcu o erupțiune colosală puțu asvêrlea în aer, cu o iufă de uragau, o masă de petrol de 15 centimetri diametru, înălțându-se până la 40 metri dela fața pământului. S'a socotit la 3,000 de vedre pe oară, 72,000 vedre pe di debitul acestei sorgente. O jumătate de milion pe di pentru fericitul stăpân! Cele 720 tone de petrol ce aruncă pe fie-care di „Pensylvania” represintă a 24-a parte din cantitatea ce toate puțurile de petrol din țeară au esportat în întregul an 1883. Vulcanul proiecta în aer petrolu, nesip și peatră, acoperind pământul până la 50 metri de jur împrejurul locului. Arbori, borace, mașine, lucrători, tot era muiat în petrolu, ear prețiosul liquid, după-ce umpluse în scurt timp toate rezervoarele exploatării, curgea în puternice torrente pe fața pământului, spre a se uni cu apele Valealungii.

* (Vênătoarea de microbi.) Un inventator a imaginat că ar putea, în timpul epidemiei de coleră, să omoară microbul de coleră. Iată cum: pulverizează în odăi un liquid compus de phenol și de acid brogenic, freacă scânduri și zidurile și tavanelor cu valuri de fanelă muiată în liquid microbicid; în fine amestecă acest liquid în cleiul cu care se lipesc tapetele pre pârți, în colorile ce serv a zugrăvi taranele și lemnăria. Acest domn crede că astfel e esterminat microbul cholerifer. Toate ar fi bune, rămâne numai a se afla acum dacă „baccilul virgula” este adevărata cauză a colerei: dacă este.

agentul sau rezultatul, de unde vine, unde i este sediul și cum voiajază: eată tot atâtea cestiuni de rezolvat.

* (Provocare la prenumerațiune)! Având în vedere că în patria noastră legile finanțiale și deosebi legile pentru contribuțiune atât sunt de încurcate, încât contribuientul neci după cercarea îndelungată a legilor referitoare aici, nu se poate îndestul și cu acuratețe a se orienta în privința obligamintelor sale față de stat; mi-am propus a publica un manual îndreptătoriu în privința aceasta din care tot insul cetind se va putea orienta cu acuratețe și cu punctualitate, spre folosul propriu. Cartea va apărea sub titlul de: „Îndreptătoriu de folos” în privința dărilor mediate, imediate, și refuiera competențelor, manipularea lor și c. l. opul se va întinde cam la 150 pagini, care acum l'am pus sub tipariu.

Pentru cunoșterea și aprițirea opului acestuia am onoare a însemna cumcă este scris în stilul cel mai popular și mai ușor de preceput, se va ocupa cu toate cele cari nu numai e bine, dar de lipsa neapărată este a ști tuturor contribuenților.

La tot genul de contribuțiune am adneșat exemple practice și spre facerea aruncului mai ușor pentru cei competenți, — am prăgătit cheia aruncurilor pe basa carei dēșii cu ușorime — și pot face destul chemare, și publicul contribuient pe calea cea mai ușoară va putea a cunoște greumintele și oblegamintele sale; tot deodată va ști când? și în ce cantitate are să îplinească oblegamintul seu.

Pentru ajungerea scopului cu care am dorit să fie spre folos concetățenilor patriei, cartea această o-am estradat în limbele: Ungurește, germanește, și românește cu întrebări și răspunsuri.

Afară de contribuțiunea dreaptă — accisele, și darea de consum, mi-am îndreptat atențiunea spre manipularea competențelor — am arătat competențele timbrale ce sunt de dat cu ocaziunea pertractarei lășămintelor, la întăbulări și pe calea proceselor.

Prețul prenumerațiunii de după 1 exemplariu e 1 fl. v. a. colectanții după 10 exemplare au să capete 1 exemplariu ca rabat, sau prețul exemplariului corespunțătoriu, care la prenumerațiune poate fi reținut. Librarilor li se garantuesc 20% fără de privire la cantitatea cărților vândute.

Pentru cruțarea speselor postale exemplarele prenumerate se pot trage de-a dreptul de la mine cu mandat postal, în care cas esemplarele prenumerate vor fi trimise francate la locul destinațiunii.

De oare-ce cantitatea exemplarelor tipărind va atērna dela cantitatea prenumerațiilor, spre orientare me voiu ruga ca prenumerațiunile să se efetuească cât de curēnd.

Esemplarele prenumerate vor fi trimise la locul destinațiunii cu începutul luni. . . . a. c.

Nr. 321.

[909] 3—3

Neputându-se da în întreprindere zidirea scoalei de fete a asociațiunii transilvane pe baza licitații publice escrise cu terminul până la 25 Septembrie a. c. se escrise prin aceasta un nou

Concurs

pentru prezentarea unui plan de edificiu de școală de fete pe terenul din curtea casei Nr. 8 Iosefstadt, strada Morei, însoțit de un ofert pentru întreprinderea executării edificiului proiectat. Proiectul dimpreuna cu oferta, primite fiind de comitetul asociațiunii, îndreptătesc și obligă pe proiectantul ofertant a executa edificiul proiectat de dēnsul.

Planul și ofertele, nesubscrise, au a fi predate în 30 Noemvre st. n. la posta din Sibiu pe adresa comitetului asociațiunii transilvane însoțite de o cuvertă sigilată, care în internul sau va cuprinde numele ofertentului, ear în afară va fi proveđută cu un motto, care va fi însemnat și pe plan și pe ofert.

Suma pașală macsimală cerută pentru executarea edificiului să nu treacă peste 56,000 fl. v. a.

Condițiunile mai de aproape se pot primi dela comitetul asociațiunii

dimpreună cu cotele trebuincioase și ofertentul are a declara în ofert, că a cetit toate condițiunile, le-a înțeles și le-a acceptat.

Ofertenții, a le căror planuri și oferte nu se vor fi primit, nu au dreptul a face pretensiune de onorar.

Sibiu în 10 Octombrie, 1884.

Comitetul asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

Iacob Bologa, Dr. D. P. Barciannu,
v-președ. secretar.

Nr. 403.

[912] 2—3

CONCURS

Conform părinteștei ordinațiuni consistoriale ddto 10 Iuliu a. c. Nr. 2923/B, se escrise concurs pentru postul de capelan la biserica cea nouă cu chramul Sântei adormiri în parochia de clasa a doua din Cernatul Săcelelor, lângă parochul George Urdea, cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele înpreunate cu acest post de capelan sânt: A treia parte din venitele parochiali, care dau suma de 200 fl. v. a. pre an.

Doritorii de a ocupa acest post, vor avea a-și așterne petițiunile lor înstruate în sensul statutului organic și

Sum convins că toți cari vor lua la critica modesta mea lucrare, numai folos își vor trage din trēnsa.

Deci recomand o. public spre partinire opul acesta.

Faget în Comitatul Caraș-Severin 1884 luna lui Octombrie.

Cu respect cuvenit.

Béla Veress,

controlor la oficiul reg. de contribuțiune.

* (Mamă.) O femeie spartană știind că fiul ei a cădut în războiu a dis: îngropați dar, căci îl înlocuesc cu fratele seu!

* (Tată.) Chiar când Xenophon aducea jertfă i s'a spus, că fiul seu a murit; el și-a pus deci jos cu mare întristare coroana ce o purta cu ocaziunea jertfirei. Așă a murit însă, că a învins! i-a dis trimisul. Auđind aceste Xenophon și-a pus îndată cu mare bucurie coroana pe cap.

* (Doliu.) Romanii, când erau în doliu sau când patria lor se afla în neajunsuri și trăgeau inelele de aur de pe degete și le înlocuiau cu cele de fer.

* (Bibliografie.) Nrul 41 al jurnalului beletristic „Familia” din Oradea mare au apărut cu următorul cuprins: „Nucătă” (poesie) de A. Vlășniță; — „Nici odată” (novelă) de Virgil Oniț; — „Negriada” (Partea II cântul IX.) de Aron Densușan; — „Postă în India răsăriteană” (cu o ilustrațiune); — „Ardeal” (studiu limbistic celtic) de Dr. At. Marienescu; — „Cugetări”; „Salon”; — „Literatură și arte”; — „Teatru și muzică”; — „Ce e nou”?; — Posta Redacțiunii.

* (Bibliografie.) „Beiu, Voda, Domn,” roman istoric de Theochar Alexi. Broșura 5—6. Prețul 40 cr. v. a. 1 leu nou. Brașov, 1884. Tipografia Theochar Alexi.

— „Esercitiu practice” pentru învățarea limbei maghiare, în usul scoalelor populare de Negrutiu-Ungureanu. Blaș 1884. Tipografia seminarului gr. catolic.

„Aurora Română.” Revista lunară, științifică-literară. Cernăuți 1884. Anul III. Nr. 5, 6, 7 și 8 pro: Main, Iulie, Iulie și August. Sumariu: Urmare din istoria limbei române: În Bulgaria carpatină năvălesc cătră finea secului al IX-lea maghiarii și cuprind Dacia orientală până în Seret. — VIII. Pecenegii aliații Bulgarilor cuprind după anul 971 Atelkuzul sau Dacia orientală părăsită de maghiari, și-și lășese pe încetul domnia peste toată Dacia Traiană. — IX. Pe la jumătatea seculului al XI-lea părăsesc Cumanii resăritul Europei și înaintând spre Carpați în Transilvania și cuprind ei teritoriul dintre Nistru, Dunăre și Carpați unde stăpănesc apoi până cătră anul 1240. — Pecenegii și Cumanii au fost de neam turcesc și au înființat în acest sens limba daco-romană. — X. Pe la finea se-

colului al XI-le și supun Maghiarii Transilvania și încep a o coloniza mai întâiu cu maghiari și apoi cu Sasi. — De atunci începe și influența limbei lor asupra limbei daco-române. — XI. În decursul secolului XII-le și al XIII-le părăsesc mulți Romani părțile Ungaro-Transilvane și trecēnd peste Carpați, descaleca între Nistru, Dunăre și Carpați, unde afla pre cumani stăpânind peste Slavi și Romani. — Daco-Romanii copleșescu și absorb pe Slavii Daciei Traiane în decursul secolilor XI și XII dară adopta dela ei limba oficială și bisericească „slavo-bulgară.” — „Poesii în prosă” de Ivan Turgeniev: traduse de dna Letișsa O. — „Morphinomania” de E. H. — „Bibliografia.” — „Desbaterile academiei române” asupra lui „U” final mut. — Anunțe. — Erata.

— „Școala practică,” tom. III. Nr. 4 pro Iulie conține: „Pelargonie.” Lecțiune practică din învățământul intuitiv, ținut în clasa I. a școalei române din Rodna, de Silvestru Mureșan. — „Rapița” (Brasica napus). Lecțiune practică din istoria naturală, de Stefan Alexa, învățator în Banloc. — „Înmulțirea cu numeri decimali.” Lecțiuni practice ținute preparamilo din Gherla, cursul I, semestru II. de V. G. Borgovanu. — „Înca odată congresul corpului didactic din Romania” da J. Dariu. — „Publicațiuni.” „Bibliografie.”

Nr. 5 pro August: „Ceva despre esamenale de vară dela școalele din Năseud.” — „Raportul despre esamenale de vară dela unele școale elementare din districtul Năseudului.” — „Un nou institut de creștere.” — din Romania: „Conferințele cu învățătorii.” — „Etmologicum magnum Romaniae.” — „Bibliografie.”

— „Întăia carte de aritmetică” pentru școalele populare române. Anul 1 și al 2-lea de școală. (Numerii dela 1—100) de V. Gr. Borgovanu. Cu aprobarea prea vener. ordinariat diecesan, 15 pagini — Gherla 1884. Tipografia diecesană.

— „Aritmetica generală și specială.” Manual didactic elaborat în usul preparandilor (școalelor normali), școalelor comerciale și medie, cum și al tuturor privaților. 8° mare pag. 283, de Teodor Ceontea, profesor preparandilor. Prețul unui exemplariu broșurat 1 fl. 50 cr. v. a. sau 3.75 lei noi. — Dela 10 exemplare unul unul se dă rabat. — Arad, 1884. Tipografia română diecesană gr. or.

— „Compendiu de geografie universală preluat în usul școalelor medie și a preparandilor, cu 18 figuri originali intercalate în text, de Teodor Ceontea profesor preparandilor. Edițiunea a doua, pag. 253. Prețul unui exemplariu broșurat 1 fl. 50 cr. v. a., sau 3.75 lei noi. Dela 10 exemplare unul se dă rabat. — Arad, 1884. Tipografia română a dieceei Aradului.

Loterie.

Mercuri în 22 Octombrie n. 1884.

Brünn: 27 90 9 45 65

Cele mai eftine cărți de rugăciuni.

Chiar acum au eșit de sub tipariu și se pot procura dela Cancelaria Negrutiu din Gherla (Szamos-Ujvár),

Cărticică

de
rugăciuni și cântări
pentru
pruncii scolari

de ambe sexele și confesiunile.

Cu mai multe icoane frumoase.

Prețul unui exemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Visul

Prea Sântei Vergure Maria
Născătoarei de Dumneđeu
urmat de mai multe rugăciuni
frumoase. [907] 3—3

Cu mai multe icoane frumoase

Prețul unui exemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 10 exemplare 5 fl. v. a.